

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

100
TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN YÜZÜNCÜ YILI

SANAYİDE YEŞİL DÖNÜŞÜM

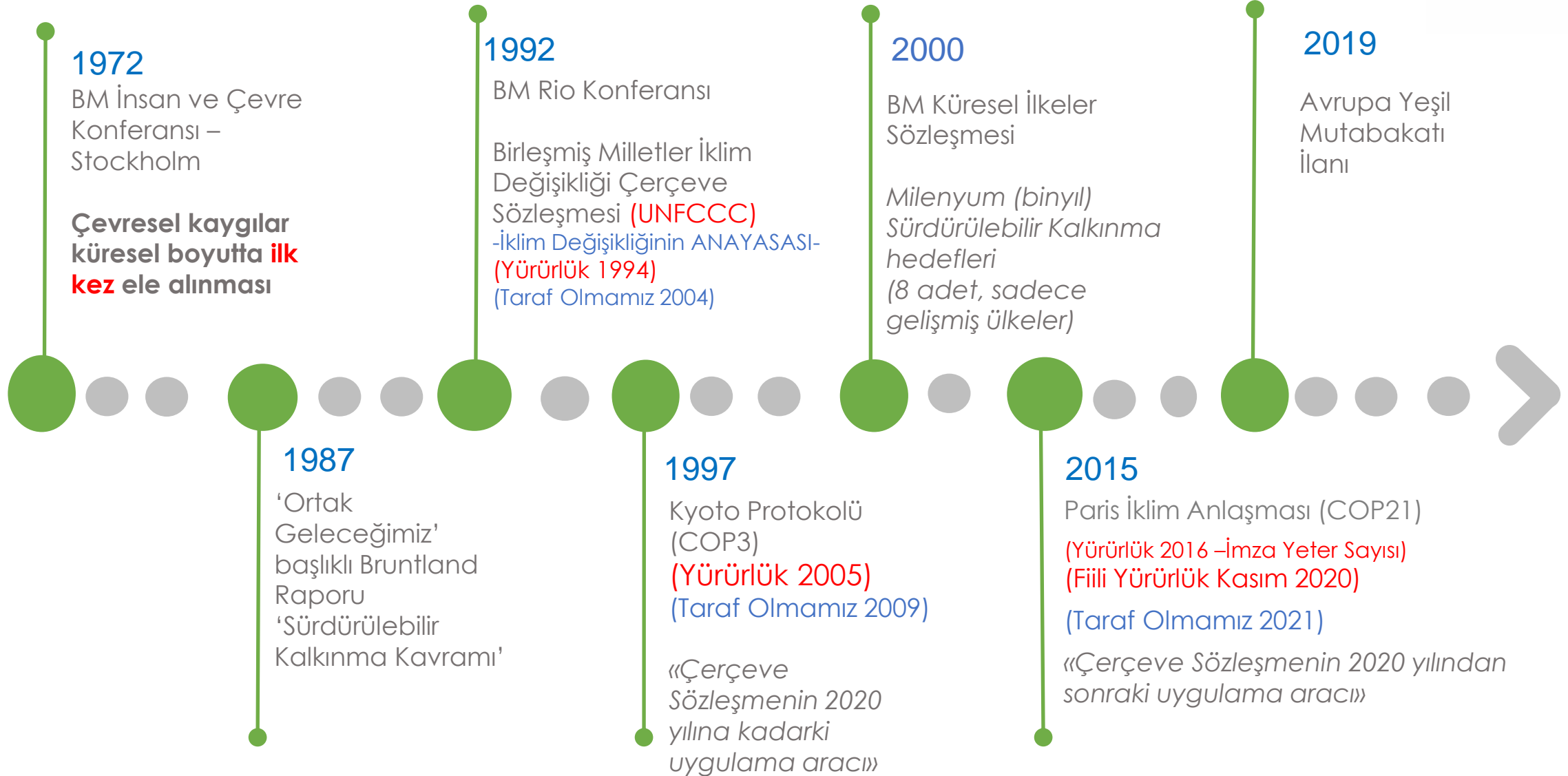
ÇEVRE YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DÜN DEN

YEŞİL DÖNÜŞÜM

BUGÜNE

ENDÜSTRİYEL EMİSYONLAR

YEŞİL DÖNÜŞÜM

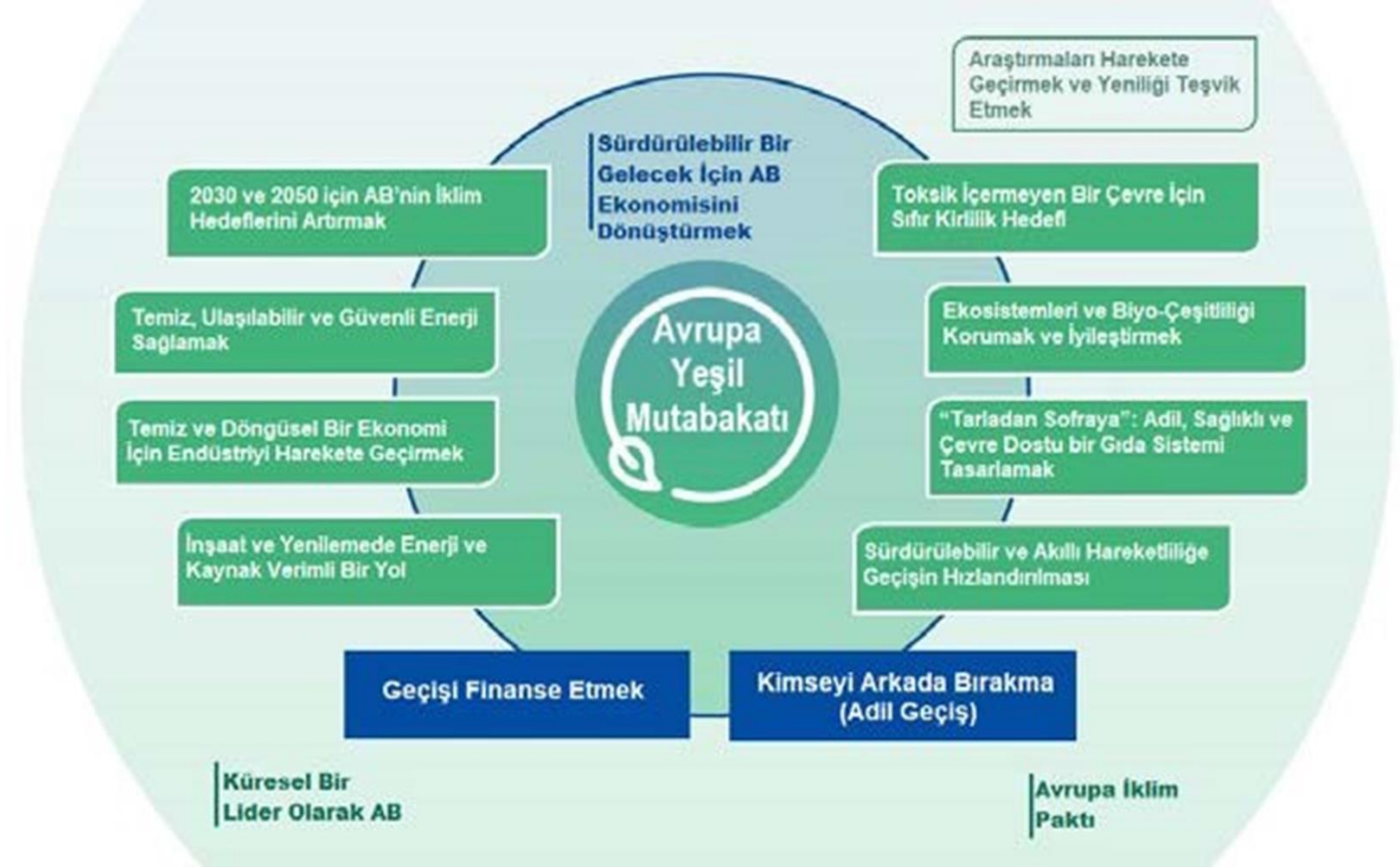

Endüstriyel Emisyonlar ve Sıfır Kirlilik

Avrupa Yeşil Mutabakatı

Toksik olmayan bir çevre için Sıfır Kirlilik Hedefi

"Büyük sanayi tesislerinden kaynaklanan kirliliği ele almak için AB önlemlerini gözden geçirecektir. Mevzuatın sektörel kapsamına ve iklim, enerji ve dögüsel ekonomi politikalarıyla tam olarak nasıl tutarlı hale getirileceğine bakılacaktır."

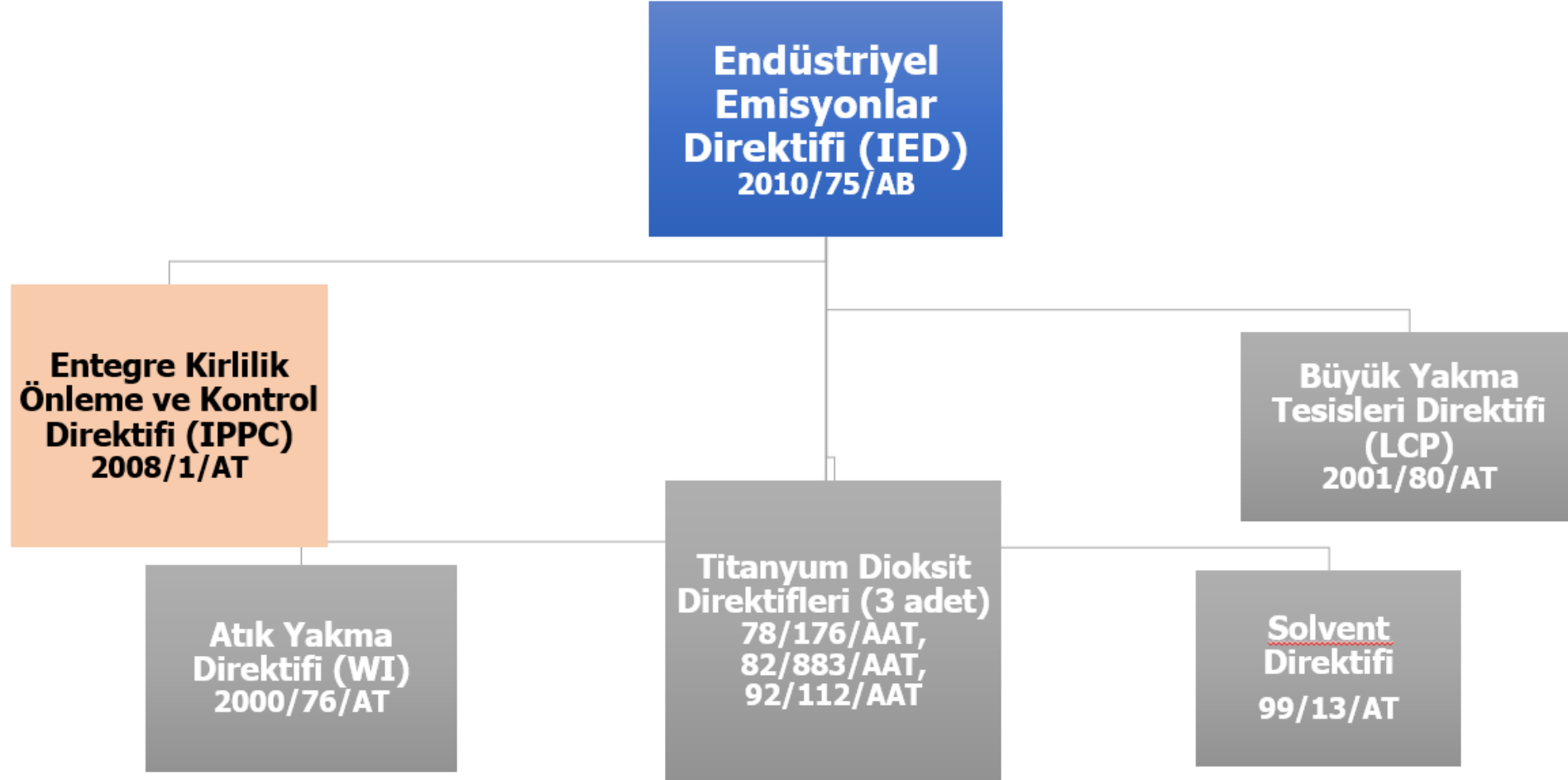

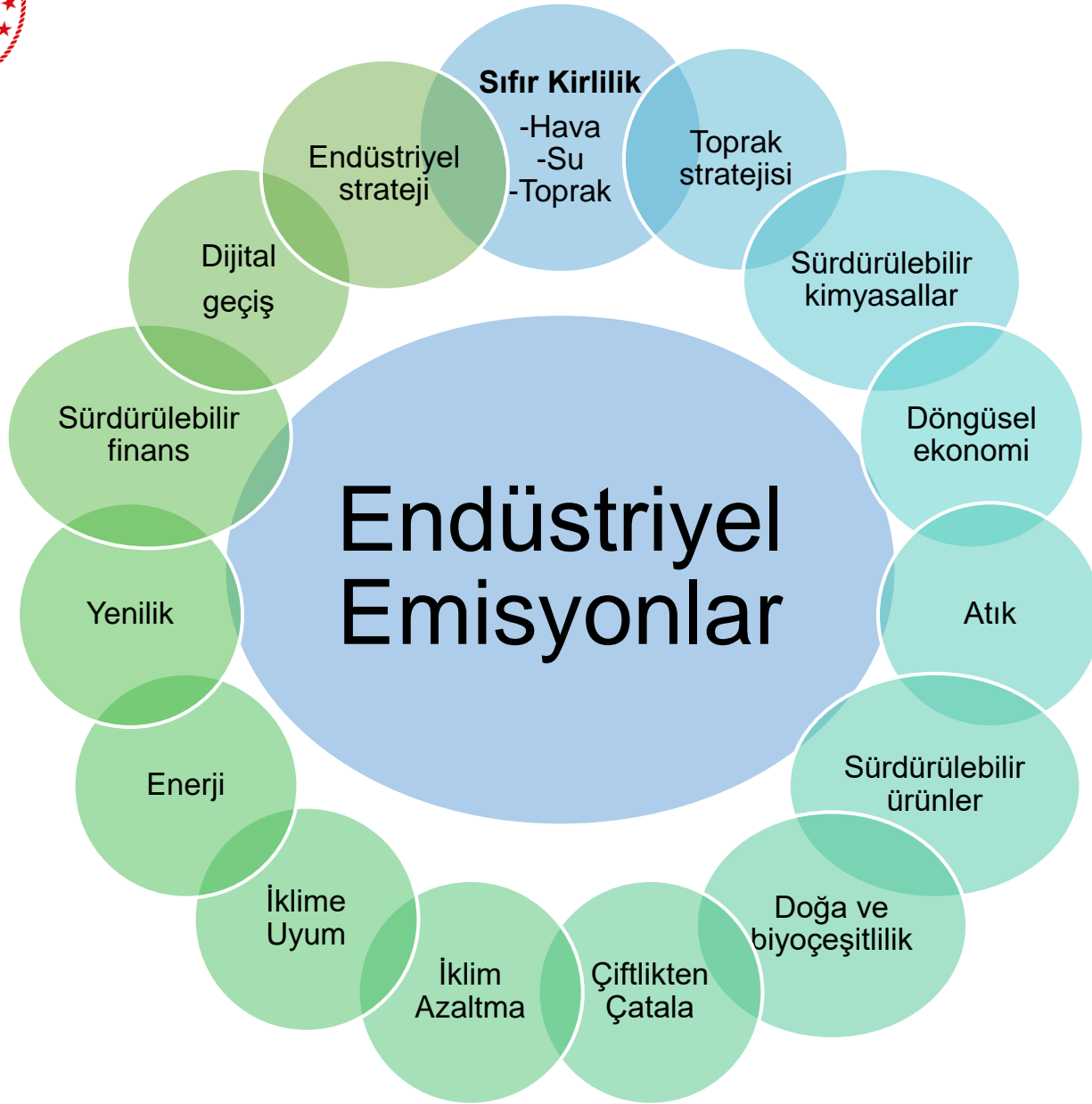
Endüstriyel Emisyonlar Direktifi

Endüstriyel Emisyonlar Direktifi 2010/75/EC

EED'nin kirlilik kontrolü ve çevre yönetimine yönelik entegre yaklaşımı, **diğer Avrupa Yeşil Mutabakat politikaları ile güçlü bağlantılara sahiptir**

Artık yaklaşan endüstriyel dönüşüm için bir ilke haline gelmiştir

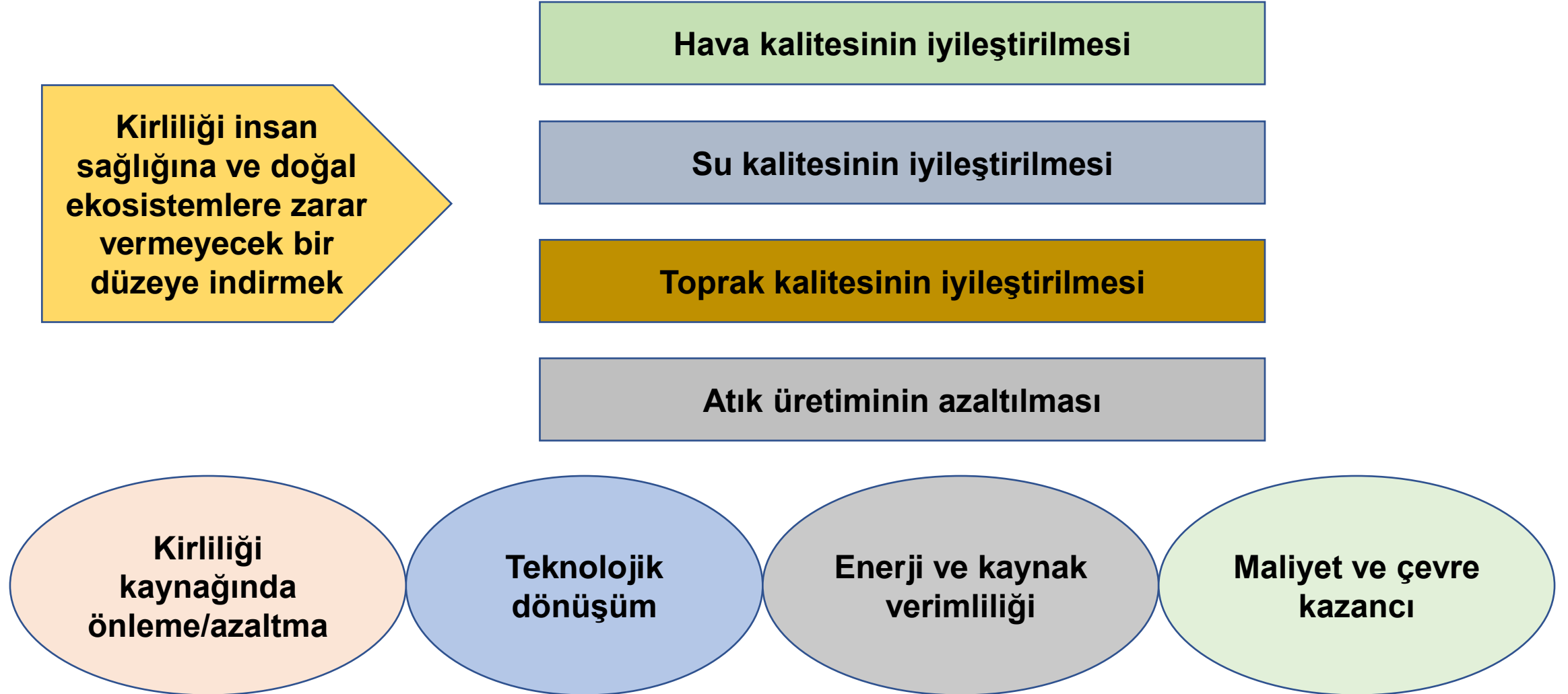

Endüstriyel Emisyonlar ve Yeşil Dönüşüm

Sürdürülebilir çevre için '**sıfır kirlilik**' hedefine **doğru ilerleme** ve iklim, enerji ve dögüsel ekonomi politikalarını desteklemek için önemli bir düzenlemedir.

SANAYİDE YEŞİL DÖNÜŞÜM- YÜRÜTÜLEN PROJELER

2003-2005	“Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrolü (EKÖK) Direktifinin Kabul Edilmesi ve Uygulanmasına Yönelik Yetki (Kapasite) Geliştirme Projesi” Hollanda Hükümeti’nin finanse ettiği MATRA-PSO Projesi
2006-2007	“Türkiye’de EKÖK Uygulanması” Projesi Hollanda Hükümeti’nin finanse ettiği MATRA-PSO Projesi
2011-2014	“Türkiye’de Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Direktifinin Uygulanmasının Desteklenmesi Projesi ” (Eşleştirme + Teknik Yardım) AB – IPA Projesi
2015-2021	Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Büyük Yakma Tesisleri
	Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol METAL
	Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol ÇİMENTO
	Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol OTOMOTİV
	BESTÜ (TEKSTİL – DERİ)
	Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol ATIK
2020-2024	“EKÖK Kapsamında Türkiye’nin Endüstriyel Emisyon Stratejisinin Belirlenmesi Projesi” (DIES Projesi) AB – IPA Projesi

Kapsamdaki Faaliyetlerin Mevcut Uyum Durumu

Sektörel Projeler (BYT, Çimento, Otomotiv, Metal, Deri, Tekstil, Atık, Kimya, Mineral, Kağıt, Hayvancılık ve Gıda, Ahşap Ürünleri)

- Sektör envanteri
- Sektör için öngörülen koşullar
- Mevcut uyum durumu, ihtiyaçlar ve maliyet
- Geçiş süreci

Sektör	Temiz Üretim Uygulamaları Oranı
Enerji	% 62
Çimento	% 59
Otomotiv	% 74
Metal	% 40
Tekstil	% 75
Deri	% 70

Tesis Özelinde
Değerlendirmeler

Mevcut En İyi Teknikler Referans
Dokümanları ve Tebliğleri

Eğitimler

Sanayide Yeşil Dönüşüm ve Taksonomi

Taksonomiye göre bir faaliyetin yeşil sayılabilmesi için; 6 çevresel hedeften birine önemli ölçüde katkıda bulunmalı ancak diğer hedeflere de zarar vermemelidir.

Yeşil Dönüşüm Belgesinin Yer Aldığı Önemli Dokümanlar

Yeşil Mutabakat Eylem Planı

Sanayide yeşil dönüşüm ve AB'nin Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol (EKÖK) mevzuatı ile Mevcut En İyi Teknikler Sonuç Dokümanlarını da içeren **genel ve sektörel ulusal mevzuatın** hazırlanması-*2024 III. Çeyrek*

- *Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgesinin verilmesi*
- *Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgelendirme Sisteminin kurulması*
- *Türkiye'nin Emisyon Stratejisinin Belirlenmesine Yönelik Ulusal Eylem Planı Taslağının hazırlanması*

Sanayide Yeşil Dönüşüm

Sanayide kirlilmeden üretimin mümkün olduğu düzeyde üretim, mevcut en iyi tekniklerin kullanılmasıyla endüstriyel emisyonların kaynağında azaltılmasına yönelik çalışmalarla "Sanayide Yeşil Dönüşüm" çerçevesinde temiz ve çevre dostu üretimin yaygınlaştırılması ve çevresel iyileşmeyle birlikte Türk sanayisinin rekabet gücünün artırılması hedeflenmektedir.

En İyi Tekniklerle Endüstriyel Emisyonların Yönetimi Yönetmeliği taslağı hazırlanmış olup, 2024 yılı içerisinde mevzuata kazandırılması planlanmaktadır. Bu kapsamda, enerji ve kaynak verimliliğini, hava, su ve toprak için sıfır kirlilik prensibini gösteren ve faaliyetlerini bu hassasiyette yürüten tesislere çevresel sürdürülebilir üretimin göstergesi olarak "Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgesi" düzenlenecektir.

Çevreci bir yaklaşımla faaliyetlerini yürüttüklerine dair bu belgeyi alan tesislerin, çevresel taksonomi kriterlerini karşılayarak, çevre yatırım fonlarından ve yeşil finansman imkânlarından faydalanmaları için önemli adımlar atılmış olacaktır. Bu kapsamda oluşturulacak çerçeve mevzuat ile sanayimizin uluslararası pazarda daha etkin olmasını sağlayacak ve kredi ve hibelere erişimini kolaylaştıracak "Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgesi" 2024 yılı içerisinde sanayicilerimize verilmeye başlanacaktır.

Sanayi sektörlerinde MET'lerin uygulanması yoluyla temiz üretimin yaygınlaştırılması, getireceği çevresel faydaların yanı sıra kaynak verimliliği ve küresel rekabet konularında da ülke sanayisine olumlu etkiler sağlayacaktır.

Bu doğrultuda, "Hava, Su ve Toprak İçin Sıfır Kirlilik" eylemi çerçevesinde; Sanayide Yeşil Dönüşüm Stratejisi Belgesi ile en iyi teknik ve teknolojiler ile temiz üretimi hedefleyen, geçiş takvimi ve tüm çevresel ortamlara yönelik ulusal politikaları kapsayan bir eylem planı hazırlanacaktır.

Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK)

Temiz üretim yapan sanayi tesislerinin **finansal kolaylaştırıcı mekanizmalara kolay erişiminin sağlanması amacıyla Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgelendirme Sisteminin** kurulması *Orta Vade (2024-2025)*

9	Yeşil Dönüşümün Hızlandırılması	Temiz üretim yapan sanayi tesislerinin finansal kolaylaştırıcı mekanizmalara kolay erişiminin sağlanması amacıyla Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgelendirme Sisteminin kurulması	2010/75/AB Endüstriyel Emisyonlar Direktifi'nin uyumlaştırılması çalışmaları kapsamında AB Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol (EKÖK) Belgesi ile eş nitelikte olacak Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgesi sisteminin kurulması	Teknik Çalışma ve İdari Düzenleme	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, SBB, TOBB, TİM, TÜSİAD, YASED, MÜSİAD, DEİK, TİSK	Orta Vade (2024-2025)
---	---------------------------------	---	--	-----------------------------------	--	--	-----------------------

FAYDA VE KAZANIMLAR

1

Emisyonların azaltılması, Avrupa Yeşil Mutabakatı sürecinde ilerleme

2

AB Taksonomi Tüzüğüne Uyum

3

Üretim kalitesi artışı ve yeşil kredilere ulaşım kolaylığı

4

En iyi üretim tekniklerinin milli teknoloji hamlesi kapsamına girmesi

5

Yeşil dönüşüm çalışmalarının çevresel performans kriterleri açısından desteklenmesi

ENDÜSTRİYEL
EMİSYONLARIN YÖNETİMİ
YÖNETMELİĞİ TASLAĞI

Endüstriyel Emisyonların Yönetimi Yönetmeliği

❖ Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgesi;

Mevcut ve yeni tesisler için faaliyetle ilişkili MET'lerin uygulanmasına göre düzenlenir, belge MET'lerin uygulanmasına göre derecelendirilir A (%100 uyum), B (%90 ve üzeri uyum), C (%80 ve üzeri uyum), D (%70 ve üzeri uyum), E (%60 ve üzeri uyum), F (%50 ve üzeri uyum) kategorilerinde verilir.

• Yeni tesisler Yönetmelik yürürlük tarihinden itibaren en az D seviyesin sanayide yeşil dönüşüm belgesi almakla yükümlüdürler.

• Mevcut tesisler 31.12.2028 tarihinden itibaren bu Yönetmelik hükümlerine göre en az F seviyesinde, 31.12.2030 tarihinden itibaren bu Yönetmelik hükümlerine göre en az D seviyesinde sanayide yeşil dönüşüm belgesi **zorunlu olarak verilecektir.**

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından;
ENDÜSTRİYEL EMİSYONLARIN YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç
MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, çevrenin bütüncül olarak korunması için sıfır kirlilik hedefleri doğrultusunda entegre kirlilik önleme ve kontrol yollarında hava, su ve toprak kirliliğine neden olan sanayi kaynaklı emisyonları ve atık oluşumunu kaynağında önlemek ve önlemek ile, kaynakları verimli kullanmak için sanayide yeşil dönüşüme yönelik idari ve teknik usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam
MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, Ek-1 listesinde yer alan faaliyetlerin gerçekleştirildiği işletmeleri kapsar.
(2) Araştırma ve geliştirme faaliyetleri, yeni ürün ve süreçlerin test edilmesi için kullanılan işletmeler veya işletme bölümleri ile atıkların sanayi bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

Dayanak
MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik; 9/3/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 3 üncü ve 8 inci maddesiyle ve 10/07/2018 tarihli ve 30747 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 103 üncü ve 104 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar
MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;
a) Bakanlık: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nı,
b) Çevresel kalite standartları: Çevre mevzuatında belirlenen, belirli bir çevrede ya da alıcı ortamda sağlanması gereken değerler,
c) Çevresel sürdürülebilirlik: Doğal kaynakların kendini yenileme özelliğinin zarar görmemesi ve devamlılığının sağlanması gözetilerek faaliyetlerin yürütülmesini,
ç) Çevresel sürdürülebilirlik: başkasının: Sanayide Yeşil Dönüşüm belgesi başvuru dosyasındaki bilgilere istinaden mevcut durum raporu, değerlendirme, değerlendirlik ve gözden geçirme süreçlerinde ilgili raporları hazırlamak üzere süreçlerin koordinasyonunu sağlamak ve raporların tamamından sorumlu Bakanlığa yetkilendirilmiş uzman,
d) Çevresel sürdürülebilirlik uzmanı: Sanayide Yeşil Dönüşüm belgesi başvuru dosyasındaki bilgilere istinaden mevcut durum raporu, değerlendirme, değerlendirlik ve gözden geçirme süreçlerinde proje raporunu hazırlamak üzere Bakanlığa yetkilendirilmiş uzman,
e) Değerlendirme raporu: Sanayide Yeşil Dönüşüm başvuru dosyasına tutul edilen işletme için, Sekizinci Mevcut En İyi Teknikler (MET) dokümanları doğrultusunda hazırlanan rapor,
f) Değerlendirlik raporu: Tesiste yapılması planlanan değişikliğe yönelik olarak hazırlanan rapor,
ğ) Emisyon: Maddelerin, süreçlerin, su veya güdümlenen işletme veya tesiste yer alan bir veya birden fazla kaynaktan havaya, suya veya toprağa doğrudan veya dolaylı biçimde bırakılması,
ı) Emisyon azaltıcı değer (ESD): Bir emisyonun belirli parametrelerde ifade edilen kütlelerinin, belirli zaman dilimi içinde ağılması gereken konsantrasyonu ve/veya seviyesini,

HURİYETİN YÜZÜNCÜ YILI

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

Belge No: SYD.Yİİİ Plaka Kodu Sayı Belge Veriliő Tarih: gg/aa/yy

SANAYİDE YEŞİL DÖNÜŞÜM BELGESİ

Tesis Adı:
Tesis Adresi:
Çevre Kimlik No:
Tesis Faaliyet Kapsamı:

Yukarıda adı ve ağık adresi belirtilen tesise gg/aa/yy tarihli ve 00000 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan yürürlüğe giren En İyi Tekniklerde Endüstriyel Emisyonların Yönetimi Yönetmeliği kapsamında SANAYİDE YEŞİL DÖNÜŞÜM BELGESİ EK' te yer alan Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgesi Koşulları ile birlikte tarihinden itibaren geçerlidir, tek başına kullanılmaz.

Belgenin Gözden Geçirilmesi Tarihi:
Tesis Denetimi Tarihi:

Ek: Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgesi Koşulları

e-İmza ile
ÇEVRE YÖNETİMİ
GENEL MÜDÜRÜ

Genel Esaslar

Sanayide Yeşil Dönüşüm Sürecinde Belge Derecelendirme

- Yönetmeliğe göre, sanayide yeşil dönüşüm belgesi mevcut ve yeni tesisler için faaliyetle **ilişkili MET'lerin uygulanmasına** göre düzenlenecektir. Belge MET'lerin ve MET-İES'lerin (sınır değerler) uygulanmasına göre derecelendirilecektir.
- MET Referans Dokümanları ve MET Sonuç Dokümanları üzerinden hazırlanan toplam **102 adet MET Kontrol Listesi** ve **33 adet Tebliğ Taslağı** bulunmaktadır.
- www.ippc.csb.gov.tr

Türkiye'de Sanayi Emisyonları nın Azaltımı Projesi

22 Ekim 2021'de **Dünya Bankası** ile imzalanan **3 Milyar 157 Milyon Dolarlık** finansmanın yer aldığı **Mutabakat Zaptı** çerçevesinde finanse edilecektir.

5 Yıllık Proje ile sanayide yeşil dönüşüm kapsamında çevreci en iyi üretim yapan sanayi tesislerine toplam **400 Milyon Dolarlık** dış kaynaklı kredi sağlanmasına yönelik görüşmeler devam etmektedir.

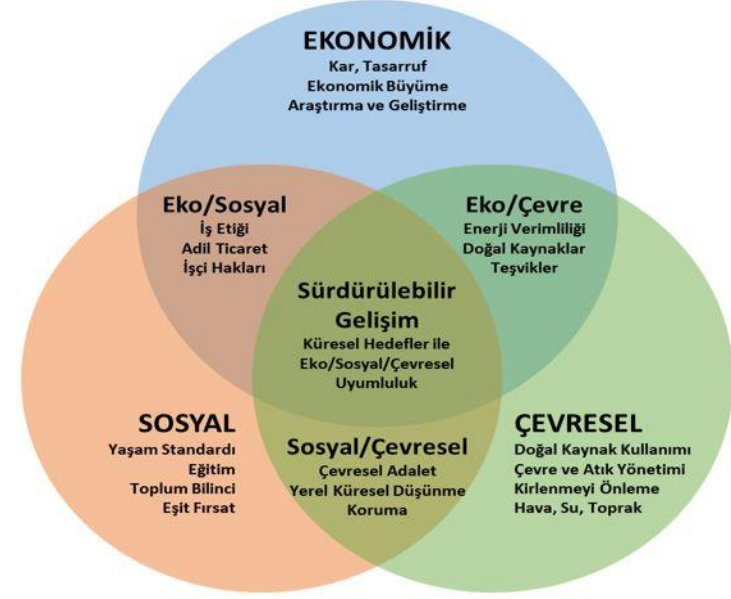
Projenin uygun bulunması halinde finansman uygulayıcısının **Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası** olması, proje teknik uygulayıcısının ise **Bakanlığımız** olması öngörülmektedir.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
STRATEJİSİ ÇALIŞMALARI

Sürdürülebilir Tüketim & Üretim

SÜRDÜRÜLEBİLİR TÜKETİM VE ÜRETİM ULUSAL EYLEM PLANI (STÜ UEP) HAZIRLANMASI PROJESİ

1. Sektörler:

“

TEŞEKKÜRLER

”

MERYEM ARSLAN
KİMYA MÜHENDİSİ

ÇEVRE YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI